

har confereret; jeg veed heller ikke, hvilken Bemyndigelse han i saa Henseende har; derom har jeg heller Intet sagt. Jeg troer, at det følger af sig selv, og at det er let at begribe, at han idetmindste ikke har confereret med alle 700 Møllere, før han afgav denne Erklæring. Hvis det maatte være mig tilladt, vilde det være mig meget kjær, om jeg maatte oplæse den Skrivelse, han har meddeelt Udvalget.

Formanden: Det maatte jo beroe paa den samme Betingelse, som jeg før nævnte, at Oplæsningen er meget kort. Iøvrigt maa det erindres, at, skjøndt der jo kan lægges nogen Vægt paa en Anskuelse, der af mange Mænd yttres angaaende en Sag, der i høj Grad vedrører deres Interesser, saa maa det dog paa den anden Side erkjendes, at den Enkeltes Ret, hvor der i et Lovarbejde kunde være Spørgsmaal om dens mulige Krænkelse, har det samme Krav paa, at der tages Hensyn til den som de Manges Interesser.

Ordføreten: Ja, saa skal jeg aflevere til den ærede Landssthingsmand disse forskellige Skrivelser, saavel som til ethvert af Thingets ærede Medlemmer, der maatte passe det.

Da jeg nu ved denne Leilighed er kommen til at tage Ordet, skal jeg tillade mig et Par Bemærkninger. Udvalget sætter megen Priis paa, at Ordene „eller Næringsdrift“ gaae ud. Jeg troer, at det er aldeles nødvendigt, at disse Ord udgaae af § 2, naar man vil give Betydningen af, at der skal hengaae 15 Aar, inden Møllenæringen bliver aldeles fri, nogen væsentlig Kraft. Møllerne ville, efter min Overbeviisning, være udsatte for idelige Illusioner og meget betydelige Tab, naar det skal være overladt navnlig til Bagere, Høfere, Brændeviinsbrændere, Albruggere, Stivelsesfabrikanter o: s. v., som nedsatte sig paa Landet, at lade male Alt, hvad de behøve til deres Næring, paa deres egne Møller. Det er af en æret Landssthingsmand anført, at Sædegaardseiere forudsattes, allerede efter den bestaaende Lovgivning, at have Ret til at male Korn til deres egne Brænderier, hvis de have saadanne. Jeg troer, at den ærede Landssthingsmand dert feiler; jeg troer, at Rentekammeret og, saavidt jeg veed, ogsaa Inden-

rigsministeriet netop har nægtet Sædegaardseiere, som have egne Møller, Ret til derpaa at male det Korn, de forbruge til deres Brænderier, hvis de have saadanne. Jeg troer endog saa, at i et enkelt Tilfælde, hvor vedkommende Sædegaardseier ikke har været tilfreds med en saadan Resolution fra Ministeriets Side, er Sagen kommen under Domstolens Paaskjendelse, og jeg troer ikke, at der endnu er affagt nogen Dom. Det forekommer mig vedvarende, at der ikke er nogen Nødvendighed for at forandre Ordene i § 2 „til Brug i egen Huusholdning“, for derved at tydeliggjøre, at man er berettiget til at male Korn til sine Kreaturer og fede Kreaturer med dette Korn. Det er af en æret Landssthingsmand (Blechingsberg) anført, at nærværende Sag har mere Lighed med Sagen angaaende Hartkornets Egalisering end med Bagerenæringen i Kjøbenhavn. Det er vanskeligt saaledes at opstille Ligheder; men jeg tilstaaer, at jeg for mit Vedkommende ikke kan see den større Lighed med Hartkornets Egalisering; mig forekommer det, at, naar man vil søge Lighed med nogen Sag, skal det snarest være med Bagersagen. Jeg skal ogsaa derved bemærke, at i Hartkornegaliseringsagen var der snarere Tale om en reen Ret for Sædegaardseierne; thi det vil erindres, at der foreslaae Skjoder fra Regjeringen, hvorved den har solgt Retten til komplet Sædegaardsret og ladet sig betale for denne Ret. Nu kom Loven og sagde i enkelte Tilfælde, at, uagtet Sædegaardseieren havde betalt 1000 Rbd. for komplet Sædegaardsret, skulde han dog lade sig nøie med 600 Rbd., uagtet han har kjøbt og betalt Regjeringen denne Ret. Det forekommer mig derfor, at, naar man skulde sammenligne Hartkornsfagen med Møllersagen, maatte det snarere være Forholdet efter de 15 Aar; men i ethvert Tilfælde, selv om ogsaa Forholdene vare saaledes, som den ærede Landssthingsmand anførte, maa det erindres, at Sædegaardseierne ingenlunde fik fuldstændig Erstatning; de fik derimod kun en partiel Erstatning, fordi de opgave den komplette Sædegaardsret, og det turde vel være, at Sædegaardseierne vilde have været bedre tjente med i 15 Aar at have vedblevet at beholde deres